

Nr 330, utskrivet v 34 2020

Kära läsare!

Så är det dags för en ny säsong och förhoppningsvis också andra frågor än de som berör TBE. Inget fel på TBE-frågor men det blir lite tjtigt.

Och två av höstens kurser blir av men med ett annorlunda upplägg. Vi har bara lyckats hyra mycket stora lokaler både i Göteborg och Stockholm så det blir gott om plats men inte så familjärt som det brukar bli. Fortfarande flera platser kvar till Stockholmskursen.

Fråga: Kvinna född -41 fick en dos pneumokockvaccin för 10-15 år sedan. Önskar nu få fortsatt vaccination mot lunginflammation. Eftersom det låter som att hon fick Pneumovax förra gången ska hon nu få Prevenar13. Frågan är om hon ska få ytterligare en dos Pneumovax efter Prevenar eller om vi ska nöja oss med den dos hon fick förra gången. Vad gäller nu för tiden (ändras ju då och då...)?

Svar: Egentligen skulle det inte behövas om hon inte tillhör högriskgrupp men en dos Pneumovax efter 2 mån skadar inte om hon ändå är orolig och vill ha. Folkhälsan håller på att ompröva sina rekommendationer

Fråga: Under min semester har kylskåpet gått sönder där vi förvarade vaccin. Oklart om det varit endast någon dag före upptäckt eller 14 dagar. Ska vi kassera allt vaccin eller är det något vi kan spara? T ex TBE-vaccin som vi haft mycket av, hur länge klarar det sig?

Svar: Gå in på pärm 1 flik 13 om stabilitet så ser du själv :-)

Fråga 1: Vi har en medarbetare som är Jehovas vittne. Det gör att hon bara tar emot syntetiska vacciner. Hon tar inte emot några vacciner som innehåller humant material. Arbetsgivaren har beställt vaccin mot TBE samt hepatit A+B. Vad jag kan läsa mig till kan vi inte

ge FSME eller hepatitvaccinerna. Men hur är det med Encepur? Är det på något sätt odlat eller framställt med humant material?

Svar 1: TBE-vaccin är gjort på kycklingembryo och hepatit A gjort på avdödade virus. Om inte heller tillsatser får vara humana måste man kolla dessa i FASS (jag har inte tillgång till detta just nu).

Fråga 2: Ja, det stämmer. Inga tillsatser från humant material tillåts. När jag läser FASS kan jag inte se att Encepur innehåller något humant. De andra vaccinerna verkar tyvärr omöjliga att ge henne så långt jag kan se.

Fråga: Jag ska påbörja vaccinering mot TBE för en familj som aldrig har vaccinerat sig mot detta. Mamman är över 50 år och barnen är 18 och 19 år. När jag läser dokumenten i Reserådet tolkar jag dem lite olika. Enligt informationen i pärm 1 under flik 7 förstår jag det som att patienter >50 år eller immunsupprimerade rekommenderas snabbvaccinationsprogrammet, alltså 0,7,21, inför nästa säsong, efter 3 år, efter 5 år, sedan 5-årsintervaller. Det som känns lite oklart är det som står i lathunden under flik 8. Där står att snabbvaccination för ALLA åldrar innebär: 0,7,21, inför nästa säsong, efter 5 år, sedan 5-årsintervaller. Mina frågor är: Innebär snabbvaccinationsprogrammet för barn över 16 år och vuxna <50 år att de INTE behöver ta den extra dosen efter 3 år som behövs vid det ordinarie programmet, utan att man efter dos 4 inför nästa säsong kan gå direkt på 5-årsintervall?

Svar: Se nedan. Alltså bara snabbvaccinations-schema för dem som inte fått någon dos tidigare. Övriga som behöver en extrados får denna lämpligen 2 månader efter ordinarie. Kör du snabbvacc-schema med 0+7+21 ger du en dos nästa säsong oavsett ålder, då har du fått fyra doser. Tre år senare ger du en dos, därefter 5-årsintervall. Vill du spara en dos till de unga får du följa 0+30 och sedan en dos nästa säsong osv. Se Reserådet pärm 1 flik 7: "Har de inte tidigare fått TBE-vaccin alls rekommenderas istället

snabbschema med tre doser dag 0+7+21, en dos nästa säsong och en dos 3 år senare. Därefter 5-års intervall".

Fråga: Har en man, född -37, hos mig som har genomgått splenectomi. Han har ordinerats från kirurgen att få vaccin mot pneumokocker och meningokocker.

Dos 1: Prevenar 13, Menveo, Bexsero.

Dos 2: Pneumovax, Menveo, Bexsero.

Därefter Pneumovax och Menveo vart 5:e år.

Kan man ge dessa tre samtidigt, två i en arm med visst avstånd och en i andra armen samt stämmer det att han behöver/skall ha de två vart 5:e år?

Svar: Ja, du kan ge tre samtidigt. Håll avstånd minst 2,5 cm när du ger två i samma arm. Och jag håller med om rekommendationen efter 5 år men inte för all framtid - vi vet ännu inte hur det blir senare.

Fråga: Skulle du vaccinera en 68-årig man som har haft bältros i februari med Zostavax? Hans bakgrund: Prostatacancer, behandlas med Bicalutamid och har fortfarande restsymtom kvar från bältros.

Svar: Ja sannolikt tyckte jag så även om jag har fått en avvikande kommentar. Risken för ny infektion så snabbt är visserligen mycket mycket låg men mannen har fortfarande besvär och vill förmodligen att man gör allt som går att göra. Och Zostavax skadar inte .

Fråga: Jag har fått en fråga om TBE-vaccination av en av våra kunder. Hon är över 50 år och tidigare ovaccinerad. Hade en encefalit för 15 år sedan och behandlas efter detta mot epilepsi. Hon har varit helt anfallsfri sedan hon fick diagnosen för 15 år sedan och mår bra. Hon undrar nu om det är säkert för henne att ta vaccinet mot TBE?

Svar: Jag skulle ge henne vaccin på vanliga indikationer

Fråga: Vårdnadshavare kommer in och önskar mässlingsvaccin till sin 8-månaders bebis inför utlandsresa. Ska åka till Libanon om cirka 4 veckor och stanna 4 veckor. Läser på FoHM att det rekommenderas för 9+ mån vid utlandsresa, men kan ges off label redan från 6 mån vid resa

till land med särskilt hög smittrisk. Hur bör man tänka kring MPR till 8-månaders vid den här resan?

Svar: Ge vaccinet 10 dagar innan avresa så slipper nog barnet feber av vaccinet under resan

Fråga: Jag läste att vattkoppsvaccin innehåller renat gelatin från gris, vad har gelatinet för betydelse för vaccinets verkan?

Svar: Gelatin stabiliserar lösningen men har ingen adjuvanseffekt eller så. Enligt svenska imamer är det OK att ge svingelatininnehållande vacciner till muslimer.

Fråga: En mor önskar ge sin 20-åriga son HPV-vaccin. Vad skulle du välja, Cervarix el Gardasil?

Svar: Gardasil eftersom han är i "kondylom-åldern".

Svar på förra månadens fall:

"Fråga: Frisk pojke 10 månader gammal som nu får första dosen av Varilrix. När är det bäst att ge honom boosterdos? I Finland verkar man rekommendera dos 2 innan barn börjar i skolan, enligt FASS ges dos 2 efter minst 4 veckor men vilken strategi är bättre?"

Svar: Jag brukar vänta till ett år innan jag ger dos 1. Är han exponerad?? Som rutin väntar jag ett år med dos 2.

Månadens fall:

Fråga: En kvinna född -59 önskar börja vaccinera sig mot TBE. Hon har haft borrelia flera ggr, så hon vet att fästingarna gillar henne. Hon har tidigare fått flera vaccinationer inför utlandsresa (Kina, Indien m m) och har då varje gång reagerat med huvudvärk och illamående "såsom vid migrän". Dessa symtom har släppt efter cirka 1 dygn. Vågar jag vaccinera henne mot TBE?